

Літературний ринг «Сім мудреців»

Ведучий 1.

Фірдоусі писав:

«До слова мудрих слухом прихилися,
Де не ступнеш, знанням своїм ділися,
Навчаючись, не дай думкам заснуть.»

Тож ми з вами прихилилися до слова мудрих, прочитавши твори майстрів давньогрецької лірики та трагедії, з «відблисками Духу Світового» доби Античності, Середньовіччя, Відродження. Сьогоднішня гра буде своєрідним підсумком знань: «Де не ступнеш, знанням своїм ділися, навчаючись не дай думкам заснуть». Найцінніший товар – знання.

В одному з своїх віршів російська поетеса Анна Ахматова порівнювала читача з закопаним у землю скарбом, бо саме в свідомості читача оживає твір. Тому якщо ви дійсно любите читати – ви скарб. Інтелектуальний скарб нашої школи.

Ведучий 2 . Цифри, як і імена, мають своє значення, Так, наприклад, цифра 9 — це символ життя, а цифра 8 означає безкінечне життя. 7 — єдина цифра, яка не є ні добутком, ні часткою від ділення (від 1 до 10). Можливо, тому так часто зустрічається сімка в повсякденному житті, літературі, пам'ятках.

- Щоб стати мудрим, вважали давні люди, слід опанувати сім вільних мистецтв: граматику, діалектику, риторику, арифметику, геометрію, астрономію, музику.

Ведучий 1. Нашу гру ми назвали «Сім мудреців». У ній беруть участь дві команди по сім гравців у кожній; завдань також буде сім.

1. Сьогодні на дружню зустріч прийшли команди (назва) класу, прошу зайняти свої місця.

2. Час учасникам гри обмежений, тому підрахунками балів буде займатися журі ..., а на чатах стоятимуть «охоронці часу»...

1. Хто буде першим відповідати, визначимо не жеребкуванням, а спробою першим відповісти на запитання. Здавна щасливим вважалося число 7. У багатьох народів число 7 увійшло в легенди, прислів'я і приказки як синонім чогось великого.

2. В грецьких сказаннях зустрічаємо 7 чудес світу. Із них два стосуються Давньої Греції. Хто може їх назвати?

1. *Висячі сади Семіраміді в Вавилоні.*

2. *Піраміди в Єгипті.*

3. *Храм Артеміді в Ефесі.*

4. *Статуя Зевса в Олімпії.*

5. *Гелікарнаський мавзолей.*

6. *Статуя бога сонця на острові Родос.*

7. *Олександрійський маяк.*

- В якому сузір'ї 7 зірок?(*В сузір'ї Великої Ведмедиці 7 зірок.*) А Місяць? (Через 7 днів після новолуння на небі видно половинку місяця, а ще через 7 днів – повнолуння.) До цього часу у нас 7 днів у тижні. Вважається, що веселка теж має 7 кольорів. Які це кольори?

- Про щось невідоме говоримо... «за сімома печатями», а якщо хто почувається дуже щасливим, то він... «на сьомому небі», А скільки прислів'їв і приказок, в яких зустрічається цифра 7, назвіть хоча б 7 із них .

(1.Сім раз відмір, один відріж.

2.Семеро одного не ждуть.

3.Один із сошкою, семеро з ложкою.

4. У семи няньок дитя без ока.

5.Сім п'ятниць на тиждень.

6.Сім років мовчав, на восьмий закричав.

7.Сім верст киселю хлебтати.

(«Семь бед, один ответ»)

Отже, перевіримо свої знання із світової літератури.

1-й ТУР. «СІМ БІОГРАФІЙ — СІМ ПИСЬМЕННИКІВ»

Завдання. За фактами біографії назвати прізвище поета або письменника.

- 1.На батьківщині його знали як видатного вченого — математика, фізика, астронома; він керував обсерваторією. А для поезії залишалися години відпочинку. Справжнє його ім'я — Гіас-ад-Дін-Абу-аль Фахт ібн Ібрагім Нішапурі. (*Омар Хайям*)
- 2.Коли його бачили на вулицях міста, дуже смаглявого, з орлиним носом, сумними очима, то люди справді вірили, що він побував там, про що написав у своєму творі, назва якого, з точки зору сучасної людини, не відповідає змісту. (*А. Данте*)
- 3.Коли він жив, точно не відомо; яке місто є його батьківщиною також точно невідомо; справжнє його ім'я невідоме. Ми його знаємо за іменем, яке свідчить про фізичний недолік письменника. Але ми точно знаємо, що він — найвидатніший поет свого часу. (*Гомер*)
- 4.Він прожив довгий вік. Окрім літератури, цікавився різними науками. Обіймаючи посаду міністра, проводив різні реформи. Через душевну кризу вирушив до Італії, вивчав античність. Головний твір писав близько 60 років. (*Й. Гете*)
5. Він усе життя любив одну прекрасну даму, яку бачив, за легендою, всього тричі. Присвятив їй 366 сонетів. Захоплювався античними поетами. Мріяв про славу античного поета. (*Ф. Петрарка*)
- 6.Він жив за часів великої королеви Єлизавети І. Ми не знаємо, як насправді він виглядав. У його творчості виділяють три етапи. Після повернення до рідного міста зі столиці він не написав жодного поетичного рядка. Питання, яке хвилює багатьох: чи була така людина справді? (*В. Шекспір*)
- 7.Походив із сім'ї бідного дворянина, працював секретарем у кардинала Аквавівї, служив у армії, був тяжко поранений у руку (його навіть

називали Одноруким), потрапив у полон, сидів у в'язниці, де й розпочав писати свій знаменитий роман. (*М. де Сервантес*)

2-й ТУР. «СІМ КЛЮЧОВИХ СЛІВ— ТВІР або письменник»

(за ключовими словами назвати письменника. Знову швидше задзвонити у рибальський дзвоник – хто перший, той і відповідає. Хто більше дасть правильних відповідей. (Відповідь можна починати, не чекаючи семи прикмет, взнали раніше - дайте сигнал).

- 1.Лесбос, Псапфа, любовна поезія, світла, монети, «десята муза», храм ліри. (*Сапфо*).
- 2.Воїн, поет, греко – перські війни, Афіни, Сицилія, образа, 12, Прометей. (*Есхіл*).
- 3.Серце, Парос, найманець, святилище, воїн, батько ямбів, міра. (*Архілох*).
4. 27, політик, 24, суд, божевілля, керівництво армією, Антігона. (*Софокл*).
- 5.Люди, боги, вічність, Сила та Влада, Кавказ, вогонь. (*Есхіл «Прометей закутий»*)
- 6.Острів, лев, химери, романи, Росінант, Дульсінея, вітряки. (*М. де Сервантес «Дон Кіхот»*)
- 7.Король, забава, дама, леопард, тигр, честь, Делорж. (*Ф. Шиллер «Рукавичка»*)

Перерва - розминка «Далі...Далі...»

(команда повинна дати миттєву відповідь на запитання або говорить «Далі». Підраховується кількість правильних відповідей за одну хвилину.

Питання до першої команди:

- 1.Хто виготовив найпершу ліру? (*Гермес*).
- 2.Для кого була виготовлена перша ліра? (*Для Аполлона*).
- 3.Ліричну поезію греки називали... (*мелікою*).
- 4.Батьком ямбів вважається... (*Архілох*).
- 5.У якому місті найгірше ставилися до мистецтва? (*Спарта*).
- 6.Афінянин, який отримав звання почесного громадянина Спарти. (*Тиртей*).
- 7.На стінах дельфійського оракула було викарбувано:... (*«Міра понад усе»*).
- 8.Чий профіль чеканили в Греції на монетах? (*Сапфо*).
- 9.Платон назвав Сапфо... (*«десятою музою»*).
- 10.Острів Лесбос – батьківщина... (*Сапфо*).
- 11.Символ, який свідчить про те, що поетеса Сапфо рівна талантом божественному Орфеєві. (*Ліра*).
- 12.На Акрополі афіняни поставили статую... (*Анакреонта*).

Питання до другої команди:

1. Із чого було виготовлено першу ліру? (*Із панцира черепахи*).
2. Кому Аполлон передав ліру? (*Орфею*).
- 3.Еллінська лірика має два різновиди: пісенна і... (*декламаційна*).
- 4.Батьком трагедії вважається ...(*Есхіл*).
- 5.Афінський кульгавий учитель музики. (*Тиртей*).
- 6.Острів Парос – батьківщина... (*Архілоха*).

7. Поет – воїн, син аристократа й рабині. (*Архілох*).
 8. Соломон казав, що не хотів би вмерти, не вивчивши напам'ять віршів... (*Сапфо*).
 9. Покохав Сапфо і присвятив їй свої вірші відомий поет ... (*Алкей*).
 10. Як звучить ім'я Сапфо на еолійському діалекті, яким писала свої твори поетеса. (*Псапфа*).
 11. Поезія, що вирізняється оспівуванням життєвих радощів і насолод називається... (*анакреонтика*).
 12. Друге ім'я Сапфо – Псапфа означає в перекладі... («*Світла, осяйна*»).
- Запитань було задано...
Правильних відповідей...
Підсумок журі.

3-й ТУР. «СІМ ПИСЬМЕННИКІВ — СІМ КРАЇН СВІТУ»

Завдання. Назвати країну, до якої належить письменник.

Завдання для 1-ї команди

1. Лі Бо — ... (*Китай*).
2. Данте — ... (*Італія*).
3. Сервантес — ... (*Іспанія*).
4. Овідій — ... (*Давній Рим*).
5. В. Вордсворт — ... (*Англія*).
6. Есхіл — ... (*Давня Греція*).
7. Ф. Петрарка — ... (*Італія*).

Завдання для 2-ї команди

1. Вергілій — ... (*Давній Рим*).
2. Ду Фу — ... (*Китай*).
3. Гомер — ... (*Давня Греція*).
4. Боккаччо — ... (*Італія*).
5. В. Шекспір — ... (*Англія*).
6. Дж. Рюдель — ... (*Франція*).
7. Омар Хайям — ... (*Іран*).

Перерва – сюрприз. «Заморочки із бочки» (У коробці листочки з номерами запитань з теорії літератури. Спочатку витягає одна команда, потім інша. Із 7 запитань витягуємо 4, бажано, щоб відповідав учень, який витягує. За кожну правильну відповідь – 1 бал, а якщо «Щ – Щасливий випадок» -5 балів.)

1 команда

1. Театральні вистави в Елладі пов'язані зі святами на честь бога (*Діоніса*).
2. *Щ*.
3. Слово трагедія буквально з грецького означає («*цар'яча пісня*»).
4. Що таке комедія? (*Драматичний твір із веселим, смішним або сатиричним сюжетом*).
5. *Щ*.
6. Де був розміщений в Афінах театр Діоніса? (*На схилі Акрополя*).

7. Доля дійових осіб у трагедії іноді набувала несподіваного повороту, який називався... (*перипетія*).

2 команда

1. Що таке трагедія? (*Драматичний твір, де зображено гострі конфлікти, які найчастіше закінчуються загибеллю героїв.*)

2. Скільки осіб вміщував театр в Афінах? (*17 тисяч*).

3.Щ

4. Доля дійових осіб у трагедії, яка внаслідок несподіваного повороту призводила до кризового стану дії чи долі персонажа, називалася... (*катастрофа*).

5. «Золота доба» еллінської літератури. (*V ст.. до н. е.*).

6. Найвизначніший комедіограф. (*Арістофан*).

7.Щ

4-й ТУР. «ТВІР — СІМ КЛЮЧОВИХ СЛІВ»

Завдання. За назвою твору команда має дібрати сім ключових слів до нього.

Завдання для 1-ї команди

1. Гомер «Іліада».
2. В. Шекспір «Гамлет».
3. Біблія .
4. Архілох - поезії.
5. Софокл «Антігона».
6. Овідій - поезії.
7. Данте «Божественна комедія».

Завдання для 2-ї команди

1. Вергілій «Енеїда».
2. Сервантес «Дон Кіхот».
3. Веди.
4. Есхіл «Прометей закутий».
5. Анакреонт - поезії
6. Боккаччо «Декамерон»
7. Лі Бо - поезії.

Підсумки журі.

Перерва – двобій. «Ти мені, я тобі». Капітани задають по 2 питання команді супротивника, на обдумування 1 хвилина, можна радитися. Якщо не відповідає команда супротивника, відповідь дає капітан, який задавав питання і отримує додатковий бал. Якщо капітани не готові – допомога на картках.

До 1 команди:

1. На згадку про що Зевс утворив сузір'я ліри? (*На згадку про найкращих виконавців ліричних творів Аполлона, Орфея, Салфо*) -3 б.
2. Етимологія (походження) слова «ямб». (*1)Виконання ямбічних поезій супроводжувалося різкими звуками дудки – ямбіке; 2) ім'я служниці Ямби, яка грубими жартами розсмішила навіть невітину богиню Деметру; 3)*

дошкульні жартівливі вірші; 4) сучасне значення, двоскладовий віршовий розмір з наголосом на 2 складі) - 4 б.

До 2 команди:

1. Назвіть послідовників анакреонтики, анакреонтичні мотиви у творчості поетів різних народів світу. (*Вольтер – у французькій літературі, у німецькій – Гете, у російській – Пушкін, в українській - О.Олесь*) – 4 б.
2. Чому свята Діонісії складалися з двох протилежних за настроєм частин: похмурої і радісної, яким було їх співвідношення під час Великих Діонісій? (1) Діонісій – «умираючий і воскресаючий» бог родючості та виноградарства. 2) Смерть / зникнення бога пов'язували із настанням зими – звідси 1 етап дійства – жалоба за померлим (трагедії), а потім нестримні радощі з приводу його воскресіння (веселі комедії). 3) Великі Діонісії святкували ранньою весною, йшли 4 дні: 3 дні змагались автори трагедій, на 4 день – автори комедій.) – 3 б.

Підсумок журі.

5-й ТУР. «СІМ ПРЕДМЕТІВ — СІМ ТВОРІВ»

Завдання. За предметом необхідно відгадати твір і його автора.

1. Череп. (*Гамлет*).
 2. Рицарські романи; (*Дон Кіхот*)
 3. Ріг. (*Роланд*)
 4. Хліб, шовк. (*Ду Фу, «Пісня про хліб і шовк»*).
 5. Надзвичайної різьби щит (*Ахілл. Гомер «Іліада»*).
 6. Коштовний перстень (Єврей і Селадін з «Декамерона»),
 7. Книжка про кохання (*Данте «Божественна комедія», історія Франчески і Паоло*).
1. Телескоп; (Омар Хайям)
 2. Ліра; (Сапфо)
 3. Журавель (Кікібіо)

УГАДАЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ТВІР за 7 підказками.

(Команда повинна назвати твір за мінімальною кількістю літературних персонажів. Гравець починає словами: «Я вгадаю цей твір, почувши імена... персонажів».)

1. Влада
Океаніди
Зевс
Іо
Гермес
Мойри
Прометей
(«Прометей закутий»)
2. Марсилій
Сарагоса
Ганелон

Оліфант
Ронсенваль
Карл
Роланд
(«Пісня про Роланда»)

3. . Розаліна
Паріс
Меркуціо
Бенвоніо
брат Лоренцо
Балтазар
(«Ромео і Джульєтта»)

4. . Франческа да Ріміні
Паоло
Уголіно
Беатріче
Люцифер
Вергілій
Данте
(«Божественна комедія»)

5. . Альдонса Лоренсо
Дон Антоніо
лицар Місяця Білозора
Росинант
Адреас
Санчо Панса
Дульсінея
(«Дон Кіхот»)

6. Гораціо
Полоній
Гільденстерн
Розенкранц
Лаерт
Офелія
Гамлет
(«Гамлет»)

3. Брісеїда
Агамемнон
Паріс
Патрокл
Пріам
Гектор
Ахілл

(«Іліада»)

Перерва – конкурс для болільників

Лірика

1. Поезія Тіртея «Добре вмирати тому..» за жанром (*елегія*).
2. Повчальний вірш, що містить у собі заклик до важливих і серйозних справ, роздуми, афоризми, пишеться двовіршем: гекзаметр + пентаметр? (*Елегія*).
3. Кому належать рядки:
«Тож як справді не знайде втікач поміж людом ніколи
Ані пошани собі, ні співчуття, ні жалю...»(*Тиртей*).
- 4.«Серце, серце! Біди люті звідусіль тебе смутять» (*Архілох*).
- 5.«Радість є – радій не надто, є нещастя – не сумуй понад міру.» (*Архілох*).
- 6.«Від горя жорстокого захист нам дарували боги – стійкість твердої душі» (*Архілох*).
- 7.«Жереб мені випав такий: серцем палким любити ласку весни»(*Сапфо*).
- 8.«Тільки я побачу тебе – і слова мовить не можу, і язик німіє одразу..» (*Сапфо*).
- 9.«Не люблю я нудьгувати: на бенкеті з вином разом давай пісню, серцю милу.»(*Анакреонт*).
- 10.«Лиш запишалося кляте дівча з Лесбосу родом, та й осміявши мою сивину, іншому звабно моргає.» (*Анакреонт*).
- 11.Інструмент, у супроводі якого виконувалися елегії ?(*Флейта*).
- 12.Інструмент, у супроводі якого виконували мелісу? (*Ліра*).
- 13.Чому період з IX по XVI ст. на Близькому Сході називається Мусульманським Ренесансом? (*Розвиток науки, торгівлі, літератури тощо*)
- 14.Назвіть жанр твору М. де Сервантеса Сааведри «Дон Кіхот». (*Роман-пародія на рицарські романи*)
- 15.Що таке героїчний епос? (*Епічний твір, у якому розповідається про героїчні події, боротьбу за незалежність, свободу тощо.*)
- 16.Кого називають гуманістами? (*Учених, художників, письменників, які понад усе ставили людину, її розум і особисте щастя.*)
17. Чому доба Відродження має таку назву? (*Відродження античного мистецтва*)

6-й ТУР. «СІМ ЗАПИТАНЬ»

Завдання. Відповісти на запитання

1 команда

1. Про увінчання лавровим вінком мріяв Данте чи *Петрарка*?
2. Коран — священна книга *мусульман* чи буддистів?
3. Перебував у вигнанні в м. Томи на Чорному морі Горацій чи *Овідій*?
4. Хто це: жонглери, хуглари, шпільмани? (*Народні співці в епоху Середньовіччя*)
5. Як перекладається слово «Біблія»? (*Книга*)

6. На яку епоху припадає творчість Ф. Петрарки? (*Відродження*)

7. Яку іншу назву має епоха Відродження? (*Ренесанс*)

Запитання для 2-ї команди

1. Назвіть роди художньої літератури. (*Епос, лірика, драма*)

2. Яке справжнє ім'я Дон Кіхота? (*Алонсо Кіхана*)

3. Назвіть ім'я засновника близькосхідної поезії на фарсі. (*Рудакі*)

4. Батьківщина Лі Бо і Ду Фу. (*Китай*)

5. Якою мовою написано Старий Завіт? (*Давньоєврейською*)

6. Автор збірки «Рубайят». (*О. Хайям*)

7. Назвіть хронологічні рамки доби Відродження. (*XIV — початок XVII ст.*)

7-й ТУР. «СІМ ЗАБУТИХ СЛІВ»

Завдання. Вставити пропущені слова, відновити текст, назвати твір і автора.

1. Погляньте-бо на цей ... (*портрет*) і цей.

Майстерні тут подоба двох ... (*братів*).

Яка ... (*краса*) на цім виду дивіться:

Волоссям ... (*Феб*); чолом ... (*Юпітер*) сам;

Зір наче в ... (*Марса*), владний та суворий;

Поставою швидкий ... (*Меркурій*), щойно

Спустився він на гору небосажну,

(*В. Шекспір «Гамлет», Гамлет про свого батька*)

2. Бути чи не бути — ось ... (*питання*).

В чім більше... (*гідності*): терпіти мовчки

Важкі удари навісної ... (*долі*),

Чи стати збройно проти ... (*моря*) мук

І край покласти їм ... (*борнею*)?

Вмерти — ... (*Заснуть*), не більш.

І знати, що скінчиться... (*Сердечний*) біль і тисяча турбот,

Які судились... (*тілу*.)

(*В. Шекспір «Гамлет», Гамлет про себе*)

« Гонка за лідером». Цей гейм визначить переможця, ваше завдання швидше задзвонити у рибальський дзвоник — хто перший, той і відповідає. Хто більше дасть правильних відповідей. (Відповідь можна починати, не чекаючи закінчення завдання, взнали раніше - дайте сигнал)

Комедії та трагедії :

1. Яким змаганням немає аналогів в історії людства ? (*Трагіків*).

2. Скільки разів Есхіл був переможцем у змаганнях драматургів (*12*).

3. Есхіл образився на співгромадян, що віддали першість не йому , а (*Софоклу*).

4. Скільки років було Софоклу, коли він переміг Есхіла? (*27*).

5. Скільки разів Софокл перемагав у славетних змаганнях трагіків на Діонісія? (24 лаврові вінки).
6. У якій країні Зевс поверне людську подобу Іо? (Єгипет).
7. Як ще називають Зевса у трагедії «Прометей закутий»? (Кронід).
8. Хто народить сина, який стане родоначальником славного роду героїв, з якого вийде Геракл? (Іо).
9. Від кого зазнавав мук Прометей. (Орел).
10. Від кого страждала Іо? (Гедзь).
11. Кого оплакує Антігона? (Брата Полініка).
12. Як звали сестру Антігони? (Ісмена).
13. Батьківщина Антігони. (Фіви).
14. Чому фіванський цар Креонт заборонив ховати Полініка? (Бо саме він привів під стіни Фів вороже військо аргосців.)
15. Батько Антігони. (Едіп).
16. Як вона допомагала батькові, коли він виколов собі очі? (Була поводитирем).
17. Жахлива страта Антігони. (Живцем поховали у гробниці).
18. Чиє віщування злякало Креонта? (Сліпого Тіресія).
19. Як загинув Гемон? (Простромив собі груди мечем на очах у батька).
20. Як називається момент трагедії Софокла, коли виявилось, що Антігона вже мертва? (Катастрофа).
21. Хто пізніше використав цей прийом у своїй трагедії? (Шекспір «Гамлет»).

До всього матеріалу:

1. Назвіть жанри близькосхідної поезії. (Бейт, рубаї, газель, касида, маснаві)
 2. Як звали коня Дон Кіхота? (Росинант)
 3. Жанр твору В. Шекспіра «Гамлет». (Трагедія)
 4. Назвіть поетів, послідовників Рудакі. (О. Хайям, Нізамі, Сааді)
 5. Гіпербола — це... (перебільшення).
 6. Скільки років було Дон Кіхоту, коли він вирішив стати лицарем? (Близько 50)
 7. Кому присвячені сонети Ф. Петрарки? (Лаурі)
-
1. Що таке тема твору? (Те, про що в ньому розповідається).
 2. Яку мету ставив перед собою Дон Кіхот, вирішивши стати лицарем? (Викорінювати зло, захищати бідних)
 3. Хто був зброєносцем Дон Кіхота? (Санчо Панса)
 4. Назвіть відомих вам митців доби Відродження. (В. Шекспір, М. де Сервантес, Ф. Петрарка)
 5. Як по-іншому називають основну думку твору? (Це ідея)
 6. З яких частин складається Біблія? (Старий і Новий Заповіти)
 7. Нам, сьогоднішнім читачам, він відомий, насамперед, як поет, проте його сучасники вбачали в ньому вченого: фізика, філософа, астронома. Хто це? (Омар Хайям)

